

Samen werken in de keten

Algemene
Bezwaarschriftencommissie
Rotterdam

Jaarverslag 2017

Inhoud

Inhoud	2
Voorwoord	3
Algemene Bezwaarschriftencommissie	5
Resultaten 2017	6
Bezwaarschriftenbehandeling	
Kamer I	10
Kamer II	12
Kamer III	15
Kamer IV	16
Kamer V	22
Kamer VI	24
Contrair-procedure	27
Vooruitblik	28
Geschillen bij de rechtbank	29
Bijlage I Overzicht ABC	30

Voorwoord

Samen werken in de keten

'Juristen houden alles tegen', of 'leden van de Algemene Bezwaarschriftencommissie houden ervan om besluiten onderuit te halen'. We horen deze beweringen weleens voorbij komen. Zijn ze waar? Zeker niet. Want als bezwaarschriftencommissie is ons doel niet om zaken tegen te houden, maar om onafhankelijk een oordeel te vormen over rechtmatigheid en doelmatigheid. Dat doen we samen met allerlei betrokken partijen. We werken dus niet tegen, we werken juist samen.

Het werk van de bezwaarschriftencommissie is een bestreden beslissing te toetsen aan wet- en regelgeving. De commissie doet dit onafhankelijk en nauwgezet en vormt zo een voorlopig oordeel over de rechtmatigheid en doelmatigheid van de bestreden beslissing. 'Voorlopig', omdat ook de weg naar de rechter nog openstaat. Ook kan het bestuursorgaan dat de beslissing op bezwaar moet nemen contrair gaan aan het advies van de bezwaarschriftencommissie.

Het vormen van een besluit gebeurt in een soort keten. Deze begint bij het vaststellen van wet- en regelgeving en gaat verder met beleidsvorming en het nemen van besluiten. De advisering door de bezwaarschriftencommissie maakt ook onderdeel uit van deze keten, waarin kwaliteitsbewaking erg belangrijk is. De bezwaarschriftencommissie draagt hier ook een steentje aan bij met onderbouwde adviezen. Deze adviezen ondersteunen niet alleen het proces van het nemen van beslissingen op bezwaar, maar zeker ook de kwaliteit van de besluitvorming.

Zo werken we met een aantal partijen samen om de kwaliteit van de Rotterdamse besluiten hoog te houden. Ook in 2017 hebben we hier vanuit de commissie weer onze schouders onder gezet. In dit jaarverslag leest u alles over de behaalde resultaten.

Mr. Piet van Namen
secretaris ABC en hoofd
Juridische diensten

Mr. Hugo Pennarts
voorzitter ABC

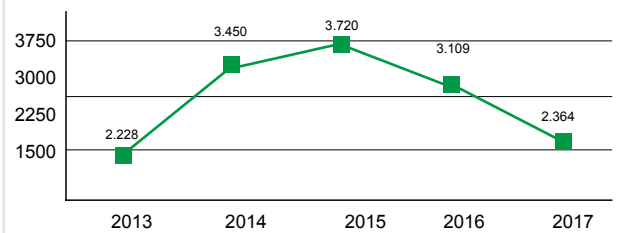

Algemene Bezwaar- schriften- commissie

De Algemene Bezwaarschriftencommissie (ABC) bestaat uit deskundigen die niet in dienst zijn van de gemeente Rotterdam. De commissie kijkt onafhankelijk naar de bezwaarschriften. In een hoorzitting krijgt de bezwaarmaker de gelegenheid zijn bezwaarschrift toe te lichten. Ook degene die namens de gemeente het verweer voert, kan dit doen. Zo wordt de commissie aan de hand van de ingediende stukken en de hoorzitting ingelicht over de kwestie en vormt daarover een mening. De secretaris die de ABC bijstaat, maakt in opdracht van de commissie een advies. De secretaris van de ABC is een ambtenaar in dienst van de gemeente Rotterdam. Hij is eveneens onafhankelijk en is niet betrokken bij de voorbereiding van het besluit dat ter discussie staat. Juridische diensten verzorgt de administratie van het bezwaarschrift en zorgt ervoor dat er een beslissing op bezwaar wordt genomen. Alle bezwaarschriften komen binnen bij Juridische diensten. Het overgrote deel van de bezwaarschriften wordt ambtelijk gehoord. Dat wil zeggen dat de commissie hierover niet adviseert. De ambtenaar van Juridische diensten hoort in deze gevallen de bezwaarmaker. Het hoofd van Juridische diensten is door het college van burgemeester en wethouders gemandateerd om beslissingen op het bezwaar te nemen. Dit is niet het geval als een bezwaarschrift gegrond is en de afdeling die het primaire besluit heeft genomen het er niet mee eens is. Dan wordt de zogenoemde contrairprocedure gevolgd en beslist het college. Het ABC-jaarverslag gaat over ingekomen bezwaarschriften en afgehandelde bezwaarschriften. De bezwaarschriften die onder 'ingekomen' staan geregistreerd, heeft Juridische diensten in de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017 ontvangen. Dat wil niet zeggen dat ze allemaal zijn afgedaan. Afgehandelde bezwaarschriften zijn die waarop in 2017 een beslissing op bezwaar is genomen.

Resultaten 2017

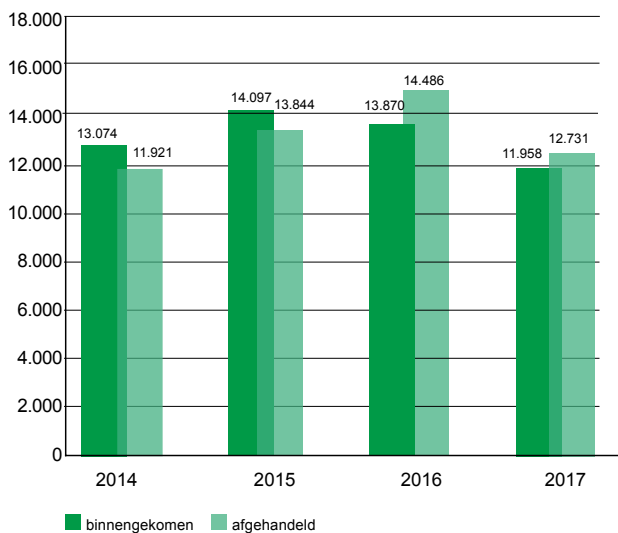
Ontwikkeling werkvoorraad kamer I-VI
periode 2013 - 2017

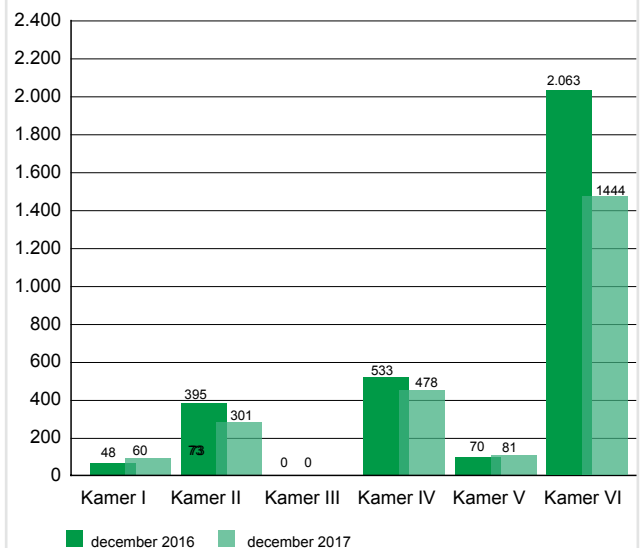
Werkvoorraad

Door extra inzet en verminderde instroom aan bezwaren is de werkvoorraad met bijna 750 zaken afgenomen.

Aantal binnengekomen / afgehandelde bezwaarschriften:
kamer I - VI, periode 2014 - 2017

Ontwikkeling werkvoorraad per kamer
Werkvoorraad verloop december 2016 - december 2017

Aantal kamers I t/m 6							
Kamer	(Deels) geground	Intrekking	Niet ontvankelijk	Ongegrond	Overig	Tegemoetgekomen	Eindtotaal
Kamer I	15	44	102	141	10	8	320
Kamer II	83	108	195	391	126	58	961
Kamer IV	335	583	460	1.135	214	684	3.411
Kamer V	19	27	14	62	23	13	158
Kamer VI	1.319	664	864	3534	321	1.179	7.881
Eindtotaal	1.771	1426	1.635	5263	694	1.942	12.731

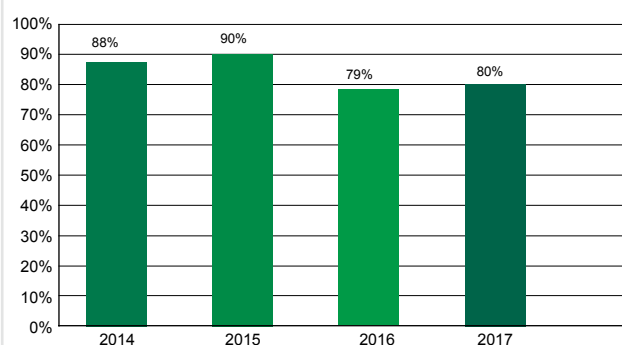
Aantallen bezwaarschriften per kamer		binnengekomen				afgehandeld			
		2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Kamer I		138	336	246	330	123	205	379	320
Kamer II		944	733	929	866	591	913	781	961
Kamer III		1	0	0	0	2	0	0	0
Kamer IV		2.115	3.022	4.262	3.351	2.036	2.684	4.716	3.411
Kamer V		257	239	379	169	365	249	393	158
Kamer VI		9.619	9.767	8.054	7.242	8.804	9.793	8.217	7.881
Totaal		13.074	14.097	13.870	11.958	11.921	13.844	14.486	12.731

Afhandelingstermijnen

Door de toegenomen complexiteit van bezwaarschriften en de verhoogde instroom sinds 2014 was de werkvoorraad substantieel gestegen. Hierdoor is ook de afhandelingstermijn van de bezwaarschriften toegenomen. Door extra inzet van personeel is de werkvoorraad afgenomen, maar de afhandelingstermijn nog niet. De ABC ziet nu, begin 2018, dat de tijdigheid sterk verbeterd.

Percentage bezwaarschriften binnen de termijn				
	2014	2015	2016	2017
Kamer I	95%	92%	96%	94%
Kamer II	90%	91%	75%	73%
Kamer III	0%	0%	0%	0%
Kamer IV	89%	94%	92%	96%
Kamer V	83%	90%	77%	85%
Kamer VI	88%	88%	70%	73%
Totaal	88%	90%	79%	80%

Percentage bezwaarschriften binnen de termijn kamer I VI periode 2014 - 2016

Gemiddelde doorlooptijd in weken (Inclusief termijn cluster levering stukken)

	2014	2015	2016	2017
Totale doorlooptijd in weken (bruto)	10,7	13,9	13,2	11,8

Dwangsom bij niet tijdig beslissen

Als de afhandeltermijn van een bezwaarschrift overschreden wordt, kan een bezwaarmaker een zogenoemde ingebrekestelling indienen. De gemeente moet dan binnen twee weken beslissen. Als dat niet lukt, kan de bezwaarmaker per dag een dwangsom vorderen. Daaraan is een maximum verbonden van € 1.260,00 (42 dagen).

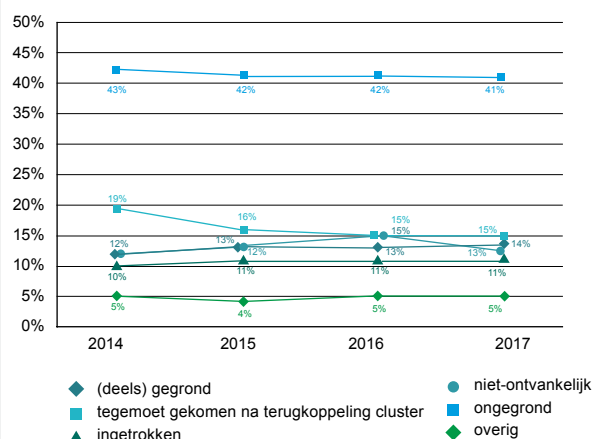
In 2017 kwamen er 431 ingebrekestellingen binnen. Dit is sinds de invoering van de dwangsom bij niet tijdig beslissen voor het eerst een daling ten opzichte van het voorgaande jaar. In 2016 werden namelijk 557 ingebrekestellingen ingediend, in 2015 waren dit nog 481. De afname heeft (voor een deel) te maken met de snellere afhandeling van bezwaarschriften.

In 62 zaken is daadwerkelijk een dwangsom toegekend, waarvan in negen gevallen het maximum bedrag van € 1.260,00. In totaal is € 22.470,00 aan dwangsommen uitgekeerd. In 2016 was dat nog € 56.290,00. Deze daling komt doordat er in 2017 ook minder ingebrekestellingen waren. Het overschrijden van de behandelingstermijn in 2017 heeft verschillende oorzaken. Voor de meeste bezwaarschriften waarbij een dwangsom is uitgekeerd gold, net als vorig jaar, dat het complexe zaken waren. Aanvullend onderzoek was nodig en/of het college van B en W moest zich erover buigen. Bij sommige bezwaarschriften waren de gevraagde stukken bij de clusters moeizaam te verkrijgen.

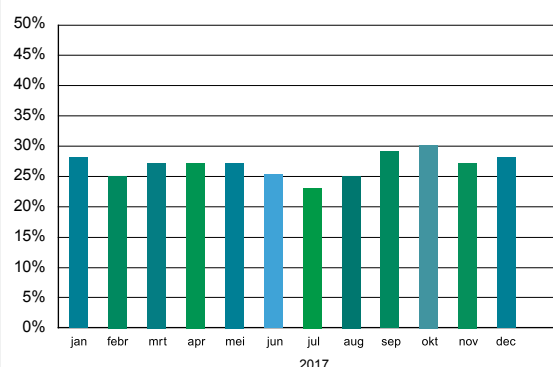
Dwangsommen	2016	2017
Kamer I t/m V (Bezwaar): input ingebrekestellingen	136	127
Kamer I t/m V (Bezwaar): toegekend in euro's	€ 23.970	€ 13.380
Kamer VI (Bijstand): input ingebrekestellingen	421	304
Kamer VI (Bijstand): toegekend in euro's	€ 32.320	€ 9.090
Totaal dwangsommen binnen	557	431
Totaal dwangsommen toegekend in euro's	€ 56.290	€ 22.470

Uitslag bezwaarprocedure

Uitslag bezwaarbehandeling: kamer I V periode 2013 2017

Percentage ingetrokken / tegemoetgekomen: teams bezwaar & bijstand

Burgertevredenheid

Als een bezwaarmaker het niet eens is met een besluit van de gemeente, moet hij zich eerst tot de gemeente zelf wenden. De Algemene wet bestuursrecht schrijft de regels voor waar iedereen zich in de procedure aan te houden heeft. De meeste bezwaarmakers krijgen uiteindelijk geen gelijk. Dat is een vervelende boodschap. Het is belangrijk dat de burger de heroverweging als rechtvaardig ervaart. Als de uitkomst op basis van een objectieve, juridische toets tot stand komt en de bezwaarmaker zich met begrip en respect behandeld voelt, dan vergroot dat de acceptatie.

In 2016 hield Juridische diensten een proef met een groep bezwaarmakers die een besluit op bezwaar ontvingen. Hun werd gevraagd de dienstverlening een rapportcijfer te geven en verbeterpunten aan te dragen. Gemiddeld kwam Juridische diensten op een 5,4 uit. Het belangrijkste verbeterpunt bleef, net als in 2016, de tijdigheid. Een belangrijke reden dat niet in alle gevallen tijdig kon worden beslist op het bezwaarschrift was de opgelopen werkvoorraad. In 2017 is daarom de formatie van Juridische diensten uitgebreid en afgestemd op de hoeveelheid werk. Daardoor zijn de werkvoorraden afgenomen en worden bezwaarschriften tijdiger afgehandeld.

Om nog beter te kunnen sturen op kwaliteit van dienstverlening, past Juridische diensten de methodiek van meten aan. Een cijfer zegt te weinig, omdat hierin vaak factoren zijn opgenomen die niets zeggen over de dienstverlening zelf, zoals het oordeel op bezwaarschrift. Ook is de vraagstelling te beperkt. Op 1 maart 2018 introduceerde Juridische diensten daarom een nieuwe, meer kwalitatieve methodiek.

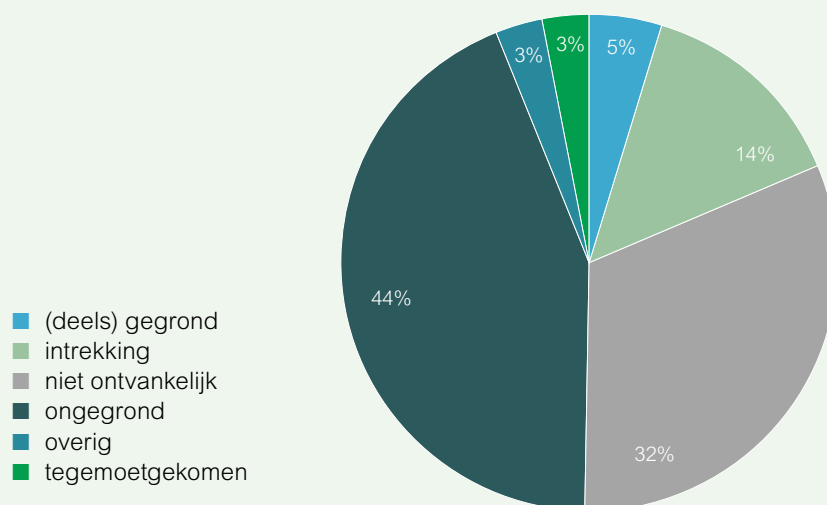
Kamer I Bezwaarschriften- behandeling

Kamer I adviseert over bezwaarschriften tegen besluiten van de burgemeester. Het werkterrein beslaat voornamelijk openbare orde en veiligheid, maar omvat ook het verstrekken van paspoorten en rijbewijzen.

Onderwerp	(Deels) gegrond	Intrekking	Niet ontvankelijk	Ongegrond	Overig	Tegemoetgekomen	Eindtotaal	% Gegrond + tegemoet
Drank- en Horecawet		11	42	7	2	4	66	6%
Exploitatie-vergunning-verlening	3	17	27	12	2	4	65	11%
Sluiting Woning	1	6	3	33	1		44	2%
Sluiting	4	2	5	23	1		35	11%
Evenementen vergunning	1		4	22			27	4%
Bestuurlijke boete Drank- en Horecawet			7	11			18	0%
Overig	6	8	14	33	4		65	9%
Totaal	15	44	102	141	10	8	320	8%

Uitkomst afgehandelde bezwaarschriften: kamer I

Toelichting op de cijfers

In 2017 zijn in kamer I 320 bezwaarschriften afgehandeld. Ten opzichte van 2016 is er sprake van een daling van het aantal afgehandelde bezwaarzaken. In het Jaarverslag ABC 2016 is een toelichting gegeven op de hoge output in kamer I in 2016. In 2017 heeft de ABC anders dan in 2016 minder vaak advies uitgebracht over grote clusters van bezwaren tegen evenementenvergunningen.

In meerdere categorieën is ten opzichte van de voorgaande jaren een toename te zien van het aantal afgehandelde bezwaarschriften. Het betreft dan onder meer bezwaarschriften tegen de sluiting van een woning of bedrijfspand. Ook bij de ingekomen bezwaarschriften is een stijging van het aantal bezwaarschriften in die categorieën te zien.

In 15 zaken heeft de ABC geadviseerd de bezwaren (deels) gegrond te verklaren. In vijf zaken heeft de burgemeester het advies van de ABC overgenomen. In vier zaken zijn de bezwaren ongegrond verklaard en week de burgemeester af van het advies van de ABC. Bij het opstellen van dit jaarverslag was van de resterende zaken nog niet bekend of de burgemeester de advisering van de ABC heeft overgenomen. In 2017 zijn in totaal 52 bezwaarschriften ingetrokken, waarvan 8 tegemoetkomingen. Hiermee is sprake van een stijging ten opzichte van het aantal intrekkingen in 2016.

In het oog springende zaken

De ABC heeft zich dit jaar gebogen over twee bezwaarschriften van anti Zwarte Piet-betogers tegen een besluit op grond van de Wet openbare manifestaties. Hierin was een verbod uitgevaardigd om op 12 november 2016 een betoging/samenkomst te houden in verband met de intocht van Sinterklaas. Deze bezwaarprocedure heeft ook landelijk media-aandacht getrokken. Tijdens de hoorzitting was pers aanwezig en zijn door RTV Rijnmond televisieopnames gemaakt.

De ABC heeft geadviseerd tot ongegrondverklaring van de bezwaren. De burgemeester heeft dit advies overgenomen in de beslissing op bezwaar. Gezien de publieke belangstelling voor deze bezwaarprocedure en om de gemeenteraad direct te informeren, heeft de burgemeester het advies van de ABC na besluitvorming direct gepubliceerd op de website www.rotterdam.nl

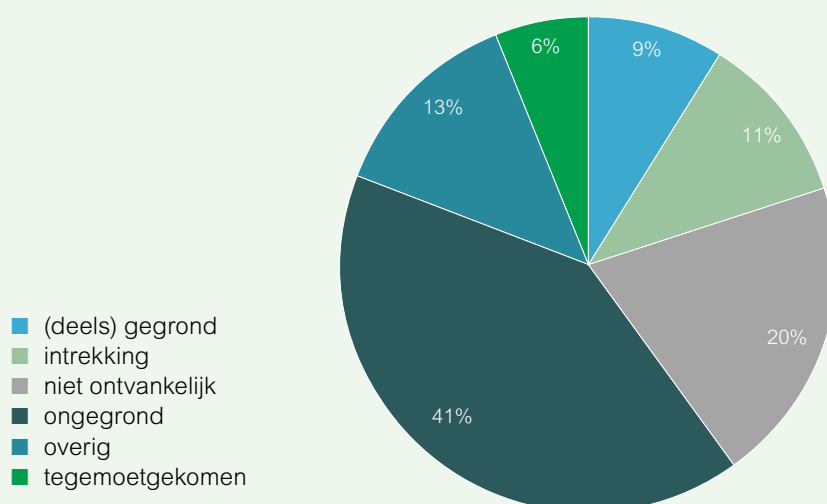
Kamer II Bezwaarschriften- behandeling

In kamer II komen bezwaarschriften aan de orde tegen collegebesluiten op het gebied van ruimtelijke ordening, zoals verkeersbesluiten, omgevingsvergunningen, bestuurlijke boetes, bestuursdwang, woningonttrekkingen en de ontmanteling van (illegale) hennepkwekerijen.

Onderwerp	(Deels) grond	Intrekking	Niet ontvankelijk	Ongegrond	Overig	Tegemoetgekomen	Eindtotaal	% Grond + tegemoet
Omgevingsvergunning - Bouw	37	63	59	150	16	15	340	15%
Bestuurlijke boete - HVV	6	3	18	42		3	72	13%
Dwangsom	13	10	14	24	1	3	65	25%
Ontmanteling hennepkwekerij	1	3	11	40	3	4	62	8%
Milieuzonering			4		32		36	0%
Dwangsom huisvestingsvergunning		2	5	21	1	5	34	15%
Omgevingsvergunning - Kap	6	3	7	4	11		31	19%
Bestuurlijke boete	1		2	20	3	4	30	17%
Bestuurlijke boete - hennep	6	1	2	20		1	30	23%
Huisvestingsvergunning-divers	1	2	8	10	4	4	29	17%
Diversen Kamer 2	3	2	13	3	6		27	11%
Aanwijzingsbesluit			1		24		25	0%
Huisvestingsvergunning-inkomensnorm		4	3	7		7	21	33%
Verkeersbesluit		1	9	4	3	3	20	15%
Overig	9	14	39	46	22	9	139	13%
Totaal	83	108	195	391	126	58	961	15%

Uitkomst afgehandelde bezwaarschriften: kamer II

Toelichting op de cijfers

In 2017 zijn in kamer II 961 bezwaarschriften afgehandeld. Dit is een stijging van 23% ten opzichte van het aantal afgehandelde bezwaarschriften in 2016, toen 781 bezwaarschriften zijn afgehandeld. Het aantal ingekomen bezwaarschriften is ten opzichte van 2016 gedaald, van 929 naar 866. De werkvoorraad in kamer II is daarmee afgenomen.

Het percentage bezwaarschriften dat binnen de wettelijke termijn is afgehandeld is ten opzichten van 2016 licht gedaald, van 75% naar 72,5%.

Het percentage ingetrokken zaken lag in 2017 op 16%. In de meeste gevallen gaat het om intrekkingen van het bezwaar omdat het cluster na heroverweging heeft besloten haar eerdere besluit in te trekken en dus tegemoet te komen aan de bezwaren.

De ABC heeft in 83 zaken geadviseerd de bezwaren (deels) gegrond te verklaren. Dit betrof niet 83 aparte kwesties, want hieronder bevonden zich meerder clusters van bezwaarschriften gericht tegen hetzelfde collegebesluit. In twee kwesties week het college met de contrair-procedure met een collegebesluit af van het advies van de ABC en zijn de bezwaren ongegrond verklaard.

Omgevingsvergunningen

Bij de output van kamer II valt op dat de ABC zich in ruim een derde van haar adviezen heeft uitgesproken over bezwaren tegen een omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten. De stijging van het aantal afgehandelde bezwaarschriften tegen dergelijke omgevingsvergunningen lijkt een logisch gevolg te zijn van de aantrekkende bouwmarkt. Bouwplannen die als gevolg van de economische crisis enkele jaren op de plank zijn blijven liggen, worden nu alsnog vergund en uitgevoerd.

Het college heeft zich bovendien ten doel gesteld om meer woningen in de binnenstedelijke omgeving te creëren. De locaties van deze projecten zijn veelal braakliggende stukken grond binnen de bebouwde kom. Daaronder bevinden zich ook in het oog springende hoogbouwprojecten, veelal in het centrum van Rotterdam. De meeste bezwaren hiertegen zijn afkomstig van clusters van omwonenden die vinden dat het bouwproject voor hen onevenredige gevolgen in het woongenot heeft.

Omwonenden van projectlocaties voeren in bezwaar vaak aan dat zij vrezen voor de overlast van de bouwwerkzaamheden. Omdat het dan om toekomstige verwachtingen gaat, kan de ABC deze bezwaren niet meenemen in haar advies aan het college. Het is de ABC het afgelopen jaar echter wel gebleken dat er grote behoefte is aan een goede voorlichting door een projectontwikkelaar, eventueel samen met de gemeente, voorafgaand aan de verlening van de vergunning. Dit kan bijvoorbeeld een informatiebijeenkomst voor omwonenden zijn. Als deze voorlichting vooraf op termijn leidt tot een afname van het aantal bezwaarschriften, juicht de ABC dit toe.

Kamer III

Bezwaarschriften- behandeling

Kamer III behandelt en adviseert over bezwaarschriften die gericht zijn tegen besluiten van de gemeenteraad.

Er zijn in 2017 geen bezwaarschriften binnengekomen.

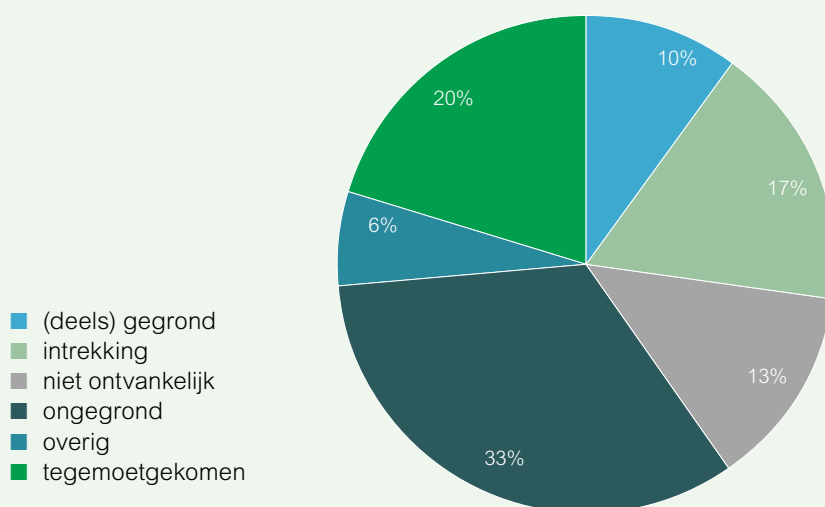
Kamer IV Bezwaarschriften- behandeling

Kamer IV beslaat het rechtsgebied bestuursrecht algemeen, subsidies in het bijzonder en de Wmo/Jeugdwet. Onder 'bestuursrecht algemeen' vallen onder andere bezwaarschriften op het gebied van huishoudelijke afvalstoffen, parkeervergunningen, de Wet Basisregistratie personen, markt/standplaatsen, leerlingenvervoer/schoolverlof, de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en de Wet bescherming persoonsgegevens.

Onderwerp	(Deels) gegrond	Intrekking	Niet ontvankelijk	Ongegrond	Overig	Tegemoetgekomen	Eindtotaal	% Gegrond + tegemoet
Huishoudelijke afvalstoffen	64	141	107	486	15	127	940	20%
Parkeervergunning	137	188	78	136	39	305	883	50%
Wegsleep 2wieler	22	24	19	74	10	50	199	36%
Basisregistratie personen	5	19	31	46	8	31	140	26%
WMO- diverse resultaatsgebieden	19	15	12	35	18	20	119	33%
WMO- tegemoetkoming meerkosten zorg (TMZ)		30	14	23	14	34	115	30%
WMO- toeslagen		58	11	30	2	10	111	9%
Basisregistratie personen-opschorting	4	13	11	47	1	19	95	24%
WMO- het voeren van een huishouden	12	6	1	21	3	9	52	40%
Subsidies	2	10	18	12	4	4	50	12%
Wet inburgering	2	3	6	31		3	45	11%
Overig	68	76	152	194	100	72	662	21%
Totaal	335	583	460	1135	214	684	3411	30%

Uitkomst afgehandelde bezwaarschriften: kamer IV

Cijfers algemeen en ten opzichte van 2016

De afgehandelde zaken (de output) in kamer IV waren in 2017 ongeveer 60 meer dan de binnengekomen zaken (de input). In 2016 lag de output met enkele honderden hoger dan de input. De in- en output zijn in 2017 dus dichterbij elkaar gekomen.

Ten opzichte van 2016 was er in 2017 een flinke afname van de input en dus ook van de output. Dit heeft vooral te maken met bijna de helft minder binnengekomen bezwaren op het gebied van huishoudelijk afval.

De werkvoorraad in kamer IV is per december 2017 met enkele tientallen zaken gedaald ten opzichte van 2016: 478 in december 2017 en 533 in december 2016.

De werkvoorraad in 2017 verliep wat grillig; in februari kende de werkvoorraad een piek van 641, in juli een dal van 444. Deze 'golfbeweging' in de werkvoorraad houdt verband met binnengekomen en dus ook afgehandelde zaken, met de personele bezetting en met de duur van afhandeling.

Het percentage binnen de wettelijke termijn(en) afgehandelde zaken lag in 2017 op 84,8%. In 2016 was dit 92%. Deze langere afhandeling van bezwaarschriften heeft te maken met twee zaken. De bezwaarschriften zijn gemiddeld genomen iets complexer geworden. Ook moest vaker en langer gewacht worden op stukken vanuit de clusters, op en reactie na een hoorzitting en op vervolgonderzoeken.

Een vergelijking van 2016 en 2017 van een aantal onderwerpen

- De in- en output van bezwaren Basis Registratie Personen (inclusief bestuurlijke boetes) lag ook in 2017 op een hoog niveau, zelfs enkele tientallen hoger dan in 2016. Dit heeft alles te maken met onverminderde adresonderzoeken, afwijzingen van verzoeken tot inschrijving/correctie, met handhaving et cetera;

- De in- en output van bezwaren subsidie (exclusief sloopregeling) lag in 2017 enkele tientallen lager. Een mogelijke reden hiervoor is dat de besluiten die waren genomen vanuit de clusters gemiddeld genomen beter waren gemotiveerd en dat er frequenter (dus ook nog voordat er bezwaar was ingediend) contact was met de indiener van een subsidieaanvraag. Overigens blijft de subsidie sloopregeling ook in 2018 van kracht. Deze wordt uitgebreid met andere categorieën (waaronder subsidie voor elektrische fietsen om maaltijden te bezorgen en subsidie voor het laten slopen van 2-takt scooters).

Wet inburgering

In 2017 zijn binnen kamer IV in plaats van kamer VI de zaken rondom de Wet inburgering afgehandeld. Dit kwam omdat het Taalplein onder het Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling (MO) valt en binnen de ABC de afspraken voor clusters en behandeling bezwaren zijn herijkt. Inwoners van de gemeente Rotterdam die inburgeringsplichtig zijn kunnen een boete opgelegd krijgen als zij niet tijdig hun inburgeringsexamen behalen. Opvallend is dat er relatief weinig bezwaar wordt gemaakt tegen de opgelegde boete (ongeveer 45-50 primaire besluiten per jaar in totaal). Komt dit doordat de gemeente Rotterdam relatief weinig boetes oplegt of omdat er sowieso weinig bezwaar wordt gemaakt tegen dit soort besluiten? Het is ook mogelijk dat belanghebbenden zich neerleggen bij de opgelegde boete omdat zij zich ervan bewust zijn dat ze geen of te weinig inspanning hebben verricht om te kunnen voldoen aan hun inburgeringsplicht.

Een groot gedeelte van de zaken rondom de Wet inburgering wordt in bezwaar ongegrond verklaard. Dit heeft een aantal oorzaken. In de praktijk blijkt dat het merendeel van de inburgeringsplichtigen vanaf het jaar 2009 al inburgeringsplichtig is. Zij hebben vanaf die periode al meerdere hersteltermijnen aangeboden gekregen, maar hebben niet of nauwelijks inspanningen verricht om te voldoen aan hun inburgeringsplicht.

Een veel voorkomende reden voor het niet behalen van het inburgeringsexamen is een gebrek aan financiële middelen. De inburgeringsplichtigen moeten namelijk een Nederlandse cursus te volgen en examens af te leggen die zij zelf moeten betalen.

Ook medische problemen spelen regelmatig een rol bij het niet tijdig behalen van de inburgeringscursus. Opvallend is dat maar weinig belanghebbenden een medische keuring laten uitvoeren door de GGD om in aanmerking te komen voor ontheffing van de inburgeringsplicht. Andere veelvoorkomende redenen zijn persoonlijke omstandigheden zoals zwangerschap, overleden familieleden of detentie van de partner. Als belanghebbende voldeed aan de criteria om in aanmerking te komen voor een ontheffing, leidde dit tot een gegrond bezwaar. De ABC is benieuwd hoe de bezwaren rondom dit onderwerp zich verder ontwikkelen in de toekomst.

Wet openbaarheid bestuur (Wob)

In 2017 is er bijna de helft minder bezwaarschriften tegen besluiten in het kader van de Wob bij de ABC binnengekomen dan in 2016 (bijna 60 in 2016 en 30 in 2017). Deze afname is niet precies te verklaren. Het kan onder meer te maken hebben met de invoering van de Wet ter voorkoming misbruik Wob per 1 oktober 2016. De bezwaarschriften die nu behandeld zijn, gaan over zaken die over het algemeen veel complexer van aard zijn. De belangen lijken voor de bezwaarmaker ook groter. In 2017 werd in ongeveer een kwart van de zaken het bezwaar gegrond of gedeeltelijk gegrond verklaard. Het is zeker belangrijk om bij deze bezwaren de procedures in samenspraak met de clusters continu te blijven stroomlijnen.

In 2017 zijn er ongeveer 40 bezwaarschriften Wob niet tijdig beslissen ingeboekt. Met de invoering voorkoming misbruik Wob is de 'Wet Dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen' niet meer van toepassing op de Wob. Ingebrekestellingen gericht tegen het uitblijven van een primaire beslissing op een Wob verzoek worden als bezwaarschrift aangemerkt. Bij veel indieners was kennelijk nog niet duidelijk dat de wet op dit punt was gewijzigd.

De afdeling Bestuursrecht van de Raad van State heeft in de uitspraak van 23 november 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:3140) bepaald dat een verzoek om openbaarmaking van documenten waarvan geheimhouding is opgelegd, altijd ook moet worden opgevat als verzoek om opheffing van die geheimhouding. Dit betekent dat de indiener van het Wob-verzoek zowel belanghebbende is bij het besluit op het verzoek om openbaarmaking als bij het besluit op het verzoek om opheffing van de geheimhouding. In 2017 is voor het eerst een bezwaarschrift behandeld waarin, onder verwijzing naar deze uitspraak, expliciet werd verzocht om opheffing van de geheimhouding.

Marktzaken

In 2017 zijn er ruim 20 bezwaren afgehandeld op het gebied van marktzaken. Er zijn minder bezwaren afgehandeld dan binnengekomen; een aantal zaken zit nog ter afhandeling in de werkvoorraad. Ongeveer de helft van de bezwaren zag op een (on)voorwaardelijke schorsing van de marktvergunning, enkele andere bezwaren zagen op het doorhalen van de anciënniteitslijst, de jaarlijkse indeling en inschrijvingen tegen opgelegde aanslagen marktgeld/leges. Van de (on)voorwaardelijke schorsingen zag ongeveer de helft van de zaken op een schorsing vanwege het achterlaten van bedrijfsafval. In de meeste gevallen werden de bezwaren ongegrond verklaard; feitelijk was terecht vastgesteld dat er op heterdaad was geconstateerd dat bedrijfsafval door de marktkoopman op het marktterrein was achtergelaten. In één bezwaarzaak kon niet gezegd worden dat er sprake was van 'een heterdaad' situatie; de schorsing werd omgezet in een andere (lichtere) sanctie.

In een andere situatie van schorsing vanwege achterlaten bedrijfsafval werd het bezwaarschrift door gemachtigde ingetrokken. Bijna de andere helft van de (on)voorwaardelijke schorsingen zag op schorsing vanwege verbaal en/of fysiek geweld. Gekeken naar de totale situatie van 2017, is in de meeste gevallen niet gekomen tot een inhoudelijke afhandeling van bezwaren vanwege intrekkingen, doorzending, buiten behandeling stelling of niet ontvankelijk verklaring.

Standplaatsen

In 2017 zijn er tien bezwaren afgehandeld op het gebied van standplaatsen. De bezwaren waren erg divers, van bezwaar tegen het verlenen van een standplaatsvergunning (door derde belanghebbenden, winkeliers) en het juist niet verlenen van een standplaatsvergunning (door de aanvrager) tot het opleggen van een last onder dwangsom. Ongeveer de helft van de bezwaren werd ongegrond verklaard, de overige bezwaren werden doorgezonden, buiten behandeling gesteld, ingetrokken of niet ontvankelijk verklaard.

Afval, fietsen en parkeervergunningen

Huishoudelijke afvalstoffen

Een groot deel van de afgehandelde zaken in kamer IV omvat bezwaren tegen korte en overzichtelijke besluiten. Het gaat dan om vuilniszakken die verkeerd zijn geplaatst. Deze worden door het toepassen van spoedeisende bestuursdwang op kosten van de overtreder weggehaald. Het gaat ook om fietsen die zijn neergezet op plekken waar het niet en die worden weggesleept. Bezwaren tegen geweigerde parkeervergunningen vallen hier ook onder. Deze zaken worden ambtelijk afgedaan, meestal door bezwaarmakers telefonisch te horen.

Het aantal huisvuilbezwaren is in de loop der jaren opvallend gedaald. Kwamen in 2012 nog zo'n 2500 zaken op dit gebied binnen, in 2017 zakte dit aantal verder naar 914. Dat er minder bezwaren binnenkomen, komt onder andere doordat collega's van het cluster Stadsbeheer minder besluiten op dit gebied nemen. Het lik-op-stukbeleid van het college heeft hier ongetwijfeld invloed op; overtreders worden beboet en ook wijkbeheerders spreken mensen aan op hun gedrag. Dit heeft ook invloed op het gedrag van mensen bij het aanbieden van afval. Ook worden mensen slimmer bij het achterlaten van afval. Zo vindt de gemeente minder persoonlijke stukken in het afval om te achterhalen wie het afval verkeerd heeft aangeboden.

Verwijderde fietsen

Het aantal ingediende bezwaren in verband met verwijderde fietsen beleefde een kleine piek in mei bij de huldiging van Feyenoord. Omdat vooraf niet goed was aangekondigd welk gebied zou worden afgezet, is meteen al aangegeven dat mensen hiervoor schadeloos zouden worden gesteld. Zij hoefden niet voor de kosten van het toepassen van bestuursdwang op te draaien. Bijna alle bezwaren zijn tijdens de bezwaarprocedure, met een besluit over de schadevergoeding, weer ingetrokken. Ook ontving de commissie in korte tijd nogal wat bezwaren van fietseigenaren. De gemeente verwijderde hun fiets uit de fietsenstalling van het CS omdat deze er langer dan 28 dagen stond. Voor het secretariaat van de commissie reden om eens op werkbezoek te gaan bij de collega's in de fietsenstalling. Het systeem in de stalling waarbij met sensoren wordt gemeten en geregistreerd hoe lang een fiets er staat, bleek inderdaad niet feilloos. Er kon daarom niet met 100% zekerheid gezegd worden dat een fiets er langer dan 28 dagen stond. Deze bezwaren werden dan ook gegrond bevonden. Inmiddels zijn er aanpassingen in het systeem gedaan en worden er minder bezwaren specifiek hierover ingediend.

Maken mensen alsnog bezwaar dan is dat vooral omdat men niet wist dat de fiets daar niet langer dan 28 dagen mocht staan. Die bezwaren worden ongegrond geacht; de communicatie en borden in de stalling zijn duidelijk. Dit jaar werden ruim 200 bezwaarschriften ingediend in verband met verwijderde fietsen.

Parkeervergunningen

Het aantal bezwaren tegen geweigerde parkeervergunningen is onveranderd hoog is gebleven. Meer dan de helft van de afgewezen aanvragen blijkt een administratieve ommissie te zijn of een er gaat iets mis bij de koppeling tussen verschillende gemeentelijke systemen. Bijvoorbeeld bij het systeem van de gemeentelijke basisregistratie personen (BRP) en van de Kamer van Koophandel dat niet goed werkt of nog niet up-to-date is.

Als het bezwaar wordt behandeld, blijkt het probleem vaak al achterhaald of kan het met een kort telefoontje naar de desbetreffende afdeling worden opgelost. Dit blijft een aandachtspunt. 'Echte' bezwaren zijn het eigenlijk niet en het is zonde van de tijd van juristen van Juridische diensten. Juridische diensten is met

Publiekszaken en Stadsbeheer in gesprek om dit beter te regelen.

Verder is duidelijk dat er minder vergunningen worden verleend, vooral in het centrum voor bedrijven en restaurants. Dit levert ook meer bezwaren op.

De WMO 2015

Op 18 mei 2016 heeft de Centrale Raad van Beroep (CRvB) uitspraken gedaan in meerdere zaken rondom huishoudelijke verzorging. Een daarvan was een Rotterdamse zaak. De rechter had geen bezwaar tegen de Rotterdamse werkwijze, maar was van mening dat deze te vrijblijvend was en dat concreter vastgelegd moest worden welke zorg geboden werd. De Centrale Raad wilde daarom dat de afspraken die de klant met de leverancier maakte, onderdeel zouden zijn van het gemeentelijk toekenningsbesluit.

De Rotterdamse situatie

De toekenning van huishoudelijke hulp gebeurde in 2017 in Rotterdam nog altijd resultaatgericht, waarbij het beleid inderdaad aangepast en geconcretiseerd is. Hiertegen lopen momenteel enkele zaken in beroep. Opvallend is dat er weinig bezwaren worden ingediend over ondersteuning bij het huishouden.

De input en output van bezwaren Wmo (dus exclusief toeslagen) was in 2017 ongeveer 280 zaken minder dan in 2016. Hier was eind 2016 ook rekening mee gehouden. Het lijkt erop dat het effect van uitgebreide motivering in besluiten en meer onderzoek/contact met cliënten die het cluster MO inzette in 2016 (namelijk: minder bezwaren Wmo), ook doorgezet is in 2017. De verwachting is dat er begin 2018 een opleving komt van bezwaren Wmo vanwege de aanbesteding aan een nieuwe zorgverlener per 1 januari 2018.

Tegemoetkoming meerkosten zorg

Twee landelijke regelingen, de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten en de Compensatieregeling Eigen Risico, zijn beëindigd in het jaar 2014. De gemeente Rotterdam vindt het belangrijk om mensen met een laag inkomen toch een tegemoetkoming te bieden voor meerkosten. Zo is de Tegemoetkoming meerkosten zorg (Tmz) ontstaan. De Tmz is ingevolge artikel 22 Verordening maatschappelijke ondersteuning Rotterdam 2015 (hierna: verordening), bedoeld voor mensen met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum, die extra kosten hebben gemaakt ten gevolge van een chronische ziekte en/of beperking.

Veel voorkomende bezwaren Tmz 2017

- niet tijdig ingediende aanvragen;
- overschrijding van het toepasselijke norminkomen;
- niet woonachtig in de gemeente Rotterdam ten tijde van de aanvraag;
- het buiten behandeling stellen van onvolledige en/of niet tijdig ingediende aanvragen.

Opvallend was dat niet tijdig ingediende aanvragen door het cluster MO regelmatig ten onrechte buiten behandeling werden gesteld ingevolge artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht. De verordening kent

echter een formele afwijzingsgrond; artikel 22 lid 4 waarin de uiterste aanvraagdatum wordt vermeld. Naar aanleiding van feedback vanuit Juridische diensten is de primaire besluitvorming hierover verbeterd.

Ontwikkelingen in het jaar 2018

In het jaar 2017 bedroeg de Tmz € 275,- per aanvrager. In 2018 wordt dit bedrag met € 75,- verlaagd. Om dit financiële nadeel te compenseren, is de volgende regeling bedacht:

Rotterdamers die in het jaar 2017 recht hadden op de Tmz en zich vóór 1 januari 2018 hebben aangemeld bij zorgverzekeraar VGZ, ontvangen vanaf 1 maart 2018 maandelijks € 15,- korting op de premie van hun zorgverzekering. Deze regeling geldt niet voor Rotterdamers die in het jaar 2018 voor het eerst recht hebben op de Tmz of de tegemoetkoming in het jaar 2017 niet hebben ontvangen.

Naar verwachting richten veel bezwaren zich in 2018 tegen de verlaging van de Tmz. Daarnaast is de verwachting dat belanghebbenden die geen recht hebben op de maandelijks premiekorting, hierover een bezwaarschrift indienen.

De Jeugdwet

Met de komst van de Jeugdwet naar gemeenten heeft de gemeente de verantwoordelijkheid gekregen voor uitvoering van de gehele jeugdzorg. De professionals die de indicaties stellen, zijn meestal jeugd- en gezinscoaches en maatschappelijk werkers die in de wijkteams werken. Hun indicaties sturen zij naar de gemeente die de beschikking opstelt en verzendt.

In bezwaar blijkt vertegenwoordiging vanuit het cluster MO (specifiek de directie Maatschappelijke Opvang in de Wijk: MOW) bij de hoorzitting niet vanzelfsprekend. Zelfs na veel inspanning vanuit Juridische Diensten komt het voor dat bij hoorzittingen geen vertegenwoordigers van het cluster aanwezig zijn.

Ook blijkt het jeugdbeleid slechts beperkt te toetsen, omdat het niet volledig is vastgelegd (bijvoorbeeld in een verordening of beleidsregels). Als groot gemis wordt ervaren dat het cluster de uitwerking van 'gebruikelijke en boven-gebruikelijke zorg' niet concreet heeft gemaakt in vastgesteld beleid. Er wordt in de praktijk gewerkt met Tips & Trucs, maar die hebben in bezwaar slechts een beperkte status en kunnen vastgesteld beleid niet vervangen. Vanaf 2018 is verbetering in zicht met een gecombineerde verordening voor Wmo en Jeugdhulp.

Over beide punten is gecommuniceerd met het cluster MO (vooral de directie MOW), waarbij duidelijk is gemaakt dat een aanbeveling van deze strekking in dit ABC Jaarverslag 2017 is opgenomen.

Definitieve aanbeveling kamer IV

De Jeugdwet

Het Jeugdbeleid blijkt in bezwaar slechts beperkt te toetsen vanwege gebreken in het vastgesteld beleid. Dit geldt zowel voor de ABC als voor de uitvoering door de wijkteams. Vooral de inhoud van de begrippen 'gebruikelijke en boven-gebruikelijke zorg' is niet gedefinieerd in beleid. Dit haat in het beleid kan niet gedicht worden met Tips & Trucs, zoals nu in de uitvoering gebeurt.

De ABC beveelt aan om dit gebrek te herstellen in de nieuwe Verordening Wmo en Jeugdwet, zoals aangekondigd vanuit het cluster MO, en ziet uitvoering van dit voornemen graag tegemoet.

Definitieve aanbeveling kamers I, II, IV en V

Algemeen

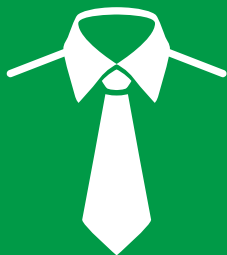
Bij hoorzittingen binnen alle kamers van team Bezwaar op verschillende onderwerpen/rechtsgebieden, is gebleken dat er niet altijd een (adequate) vertegenwoordiging bij de hoorzitting was. Ook werd er niet altijd (tijdig) voorafgaand aan de hoorzitting een verweerschrift overgelegd.

De stukken die ten grondslag lagen aan de bezwaarschriften werden niet altijd, niet altijd volledig en soms erg laat geleverd.

Graag zien wij een (adequate) vertegenwoordiging tijdens hoorzitting, een verweerschrift (tijdig) voorafgaand aan een hoorzitting en tijdig en compleet alle stukken aangeleverd. Een volledig dossier en een goede vertegenwoordiging ter zitting zijn belangrijk voor een efficiënte bezwaarprocedure waarbij de burger serieus wordt gehoord en genomen.

Indien en voor zover van toepassing, zien wij graag dat de clusters deze aanbeveling ter harte nemen. De ABC merkt nog op dat het per kamer incidenten betreft, maar dat het totaal bezien aanbevelingswaardig is.

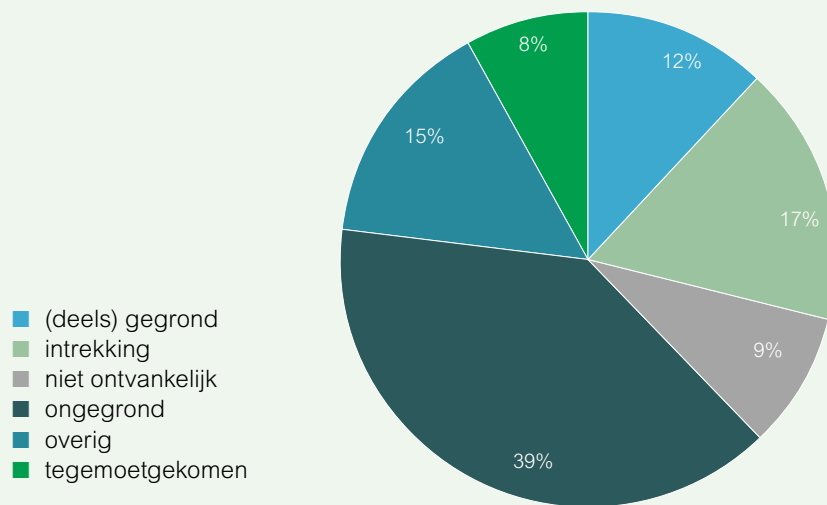
Kamer V Bezwaarschriften- behandeling

Kamer V behandelt bezwaarschriften van Rotterdamse ambtenaren. De bezwaarschriften zijn gericht tegen besluiten waarbij hun rechtspositie in het geding is, zoals bij een (disciplinair) ontslag of overplaatsing.

Onderwerp	(Deels) gegrond	Intrekking	Niet ontvankelijk	Ongegrond	Overig	Tegemoetgekomen	Eindtotaal	% Gegrond + tegemoet
Diverse kamer V	5	9	2	17	7	5	46	24%
Bezoldiging	4	12	4	9	8	4	41	20%
Ontslag - rest	2	2	1	8	1	2	16	25%
Herplaatsing			2	7	1		10	0%
Beoordeling	2	1	3	3			9	22%
Ontslag - ongeschikt		2	1	4			7	0%
Overplaatsing	1	1		1	2	1	6	33%
Disciplinaire straf	1		1	2	1		5	20%
schorsing-in belang dienst				4			4	0%
Disciplinair ontslag				2		1	3	33%
Beëindiging tijdelijke aanstelling	2				1		3	67%
Ziekte				3			3	0%
Wachtgeld					1		1	0%
Vakantie en verlof					1		1	0%
Sollicitatie				1			1	0%
Functiewaardering	1						1	100%
Reorganisatie				1			1	0%
Totaal	19	27	14	62	23	13	158	20%

Uitskomst afgehandelde bezwaarschriften: kamer V

Het aantal binnengekomen en afgehandelde zaken in kamer V beleefde in 2017 een nieuw record: nog nooit zijn zo weinig rechtspositionele zaken binnengekomen. Er speelden nauwelijks opvallende zaken, behalve een aantal disciplinaire zaken omtrent de Boompjeskade-affaire. Hierover kan inhoudelijk op zaakniveau uit privacyoverwegingen, niet veel worden gezegd. Relatief veel in 2017 ingediende zaken hadden betrekking op het salaris. Het betreft medewerkers die na zes maanden ziekte geconfronteerd worden met een korting van 10% op het salaris. De regelgeving is duidelijk en geeft ook weinig ruimte om daar anders mee om te gaan. De commissie merkt tijdens de hoorzittingen dat mensen het gevoel hebben te worden gestraft voor het ziek zijn. Vaak blijkt ook de communicatie met de leidinggevende niet (meer) goed te verlopen omdat mensen al een tijdje uit beeld zijn, waardoor de korting als een verrassing komt. De commissie neemt voldoende tijd voor deze zaken, het blijkt ook heel functioneel voor medewerkers

om hun zegje, in het bijzijn van de leidinggevende, bij de commissie te kunnen doen.

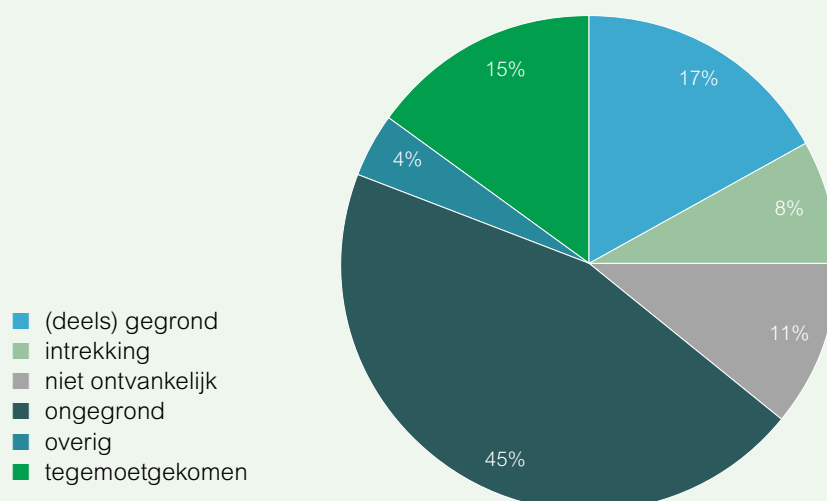
Verder zou de commissie in dit verband graag de gewijzigde toetsingsmaatstaf bij verzoeken 'terug te komen van' onder de aandacht willen brengen. De commissie merkt dat bij rechtspositionele verzoeken om met terugwerkende kracht ergens op terug te komen (zoals datum bevordering) er nu nog steeds een redenering wordt gevolgd die het midden houdt tussen 'er is al eerder beslist, dus dat kan niet nog een keer' en 'er is ook bij nadere beschouwing geen reden anders te besluiten', met als onbedoeld gevolg dat men een indringender toets over zich afroept dan wanneer men had volstaan met, zoals het volgens vaste jurisprudentie kan, de vaststelling dat het besluit rechtens onaantastbaar is, er geen sprake is van nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden en dat het niet terugkomen van oorspronkelijk besluit niet evident onredelijk is.

Kamer VI Bezwaarschriften- behandeling

Kamer VI behandelt bezwaarschriften tegen besluiten op het gebied van de Participatiewet (Pw).

Onderwerp	(Deels) gegrond	Intrekking	Niet ontvankelijk	Ongegrond	Overig	Tegemoetgekomen	Eindtotaal	% Gegrond + tegemoet
Pw: terugvordering (beëindiging/intrekking/herziening)	262	123	173	623	28	173	1382	31%
Pw: bijzondere bijstand	100	190	94	733	21	153	1291	20%
Pw: afwijzing	172	71	71	441	7	209	971	39%
Pw: maatregel werk	152	37	69	339	5	67	669	33%
Buiten behandeling stelling	66	40	33	259	4	71	473	29%
Pw: overig	39	50	151	105	23	105	473	30%
Pw: Individuele inkomenstoeslag (IIT)	152	17	36	235	3	3	446	35%
Pw: terugvordering renteloze geldlening/voorschot	60	24	28	147	4	77	340	40%
Pw: intrekking	48	21	40	157	3	54	323	32%
Pw: boete	114	9	25	115	5	43	311	50%
Pw: opschorting	17	11	62	57	1	82	230	43%
Doorzending		1	1		205		207	0%
Pw: bruto terugvordering	65	13	16	70	2	16	182	45%
Pw: hoogte norm	23	18	26	63	2	32	164	34%
Pw: ingangsdatum	20	9	12	67		15	123	28%
Ontheffing arbeidsverplichting	7	3	9	38	2	11	70	26%
Wet Taaleis	1	10	3	17		22	53	43%
Kostendelersnorm	11	3		15		17	46	61%
Overig	10	14	15	53	6	29	127	31%
Totaal	1319	664	864	3534	321	1179	7881	32%

Uitkomst afgehandelde bezwaarschriften: kamer VI

In 2017 zijn 800 bezwaarschriften minder ontvangen dan in 2016. Uit informatie van Werk en Inkomen (W&I) blijkt dat er minder besluiten zijn genomen dan in 2016. Gelet op het ervaringscijfer dat circa 4% van de ontvangers van een besluit bezwaar maakt kan dat een verklaring voor de daling zijn. Het aantal besluiten dat in bezwaar niet in stand kon blijven is in vergelijking met vorig jaar ongeveer hetzelfde gebleven.

De intensievere samenwerking met W&I draagt ook bij aan de vermindering van bezwaren en het versterken van de kwaliteit van de besluiten. Enkele voorbeelden van de nauwere samenwerking en de verbeteringen die dit oplevert:

1. Bij de terugvorderingsbesluiten van W&I is door ervaringen uit te wisselen nu meer oog voor een duidelijkere uitleg aan de Rotterdammer over de opbouw van het bedrag. De juristen van Juridische diensten hebben een training gevolgd over de technische kant van dit type besluiten.
2. Bij de behandeling van bezwaren tegen bijzondere bijstand nemen enkele juristen van Juridische diensten sinds begin 2017 snel telefonisch contact op met de bezwaarmaker om uitleg te geven. Dit type bezwaren leent zich daar goed voor. Zo is Juridische diensten ook beter in staat de behoefte aan en verwachtingen van de burger rondom besluiten te vertalen in tekstvoorstellen richting W&I. Deze voorstellen worden dankbaar overgenomen om de primaire besluiten te verduidelijken.
3. Omdat aan maatregelbesluiten vanwege het ingrijpende karakter vaak zwaardere zorgvuldigheidseisen worden gesteld, deelt Juridische diensten de kennis die in de bezwaar- en beroepspraktijk wordt opgedaan. Dat delen gebeurt

op locatie bij W&I met workshops voor medewerkers en beleidsmedewerkers.

Uit deze prettige contacten vloeit voort dat Juridische diensten regelmatig meedenkt over het optimaliseren van werkinstructies van W&I, maar ook op verzoek uitleg en duiding van de regelgeving geeft en wijst op mogelijkheden om systemen en verordeningen daar optimaal op af te stemmen.

4. Het delen van elkaars managementinformatie om trends te kunnen duiden en afwijkingen snel te signaleren, heeft in 2017 ook een vlucht genomen. Het biedt mogelijkheden om te analyseren wat het probleem is en passende oplossingen aan te dragen. Deze dragen bij aan de kwaliteit van gemeentelijke besluitvorming en goede dienstverlening aan de burger. Bij een bijeenkomst bij het Jongerenloket zijn de juridische consequenties van besluiten besproken en hoe gegrondverklaring te voorkomen. Maar ook advisering over hoe de zorgvuldigheid van besluitvorming van het Project Heronderzoeken nog beter te borgen, zonder dat dit afbreuk doet aan het gemeentelijk uitgangspunt dat fraude nooit loont en dit snel en hard wordt aangepakt (zie de aanbeveling verderop). De goede samenwerking met W&I en MO op het terrein van de individuele inkomenstoeslag loont ook: de aantallen ontvangen bezwaren en het percentage niet in stand gebleven in bezwaar zijn fors gedaald.

Juridische diensten spitst de managementinformatie in 2018 toe op de behoefte van W&I om de leerpunten van de bezwaren nauwkeuriger aangeleverd te krijgen. Dat stelt W&I in staat beter te leren van bezwaar en de kwaliteit van de besluitvorming te verbeteren.

Aanbevelingen

Stand van zaken aanbevelingen 2017

1. Onvoldoende toegepaste individualisering

Bij het opleggen van ingrijpende besluiten als het opleggen van een maatregel, een boete, of de beëindiging van een uitkering, blijkt volgens de ABC uit de besluitvorming door W&I te vaak dat er onvoldoende oog is voor individuele omstandigheden. In reactie op deze aanbeveling heeft W&I aangegeven dat het management van W&I met de toekomstvisie 'Het verhaal van W&I' een aantal mogelijke ontwikkelingen voor de komende jaren heeft geschetst. Eén daarvan heeft betrekking op passende dienstverlening:

'In onze dienstverlening sluiten we aan bij de kansen en mogelijkheden van de individuele werkzoekende/werkende. Passende dienstverlening is maatwerk en beweegt mee met de verschillende levensfasen/situatie/vermogens van de werkzoekende/werkende en de veranderende vraag op de arbeidsmarkt.' De ABC neemt met instemming kennis van de omarming door W&I van het dienstverleningsconcept en het besef dat maatwerk en individualisering ertoe doet. De ABC volgt met belangstelling hoe dit gaat uitwerken in 2018, vooral gericht op de aanbeveling in het jaarverslag 2017.

2. Verschillen in besluitvorming

Te vaak constateert de ABC dat gelijke situaties niet altijd gelijk behandeld worden. Het doet zich voor bij het opleggen van boetes maar ook, in geringere mate, bij aanvragen levensonderhoud door ex-ZZP-ers/zelfstandigen. Vooral bij het laatste type aanvragen zijn te grote verschillen over de hoeveelheid aan te leveren gegevens en bewijsstukken en de periode waarop deze uitvraag betrekking heeft.

De ABC constateert dat W&I in 2017 breed heeft ingezet op casuïstiekbespreking om de deskundigheid en eenheid in de besluitvorming te verbeteren. Daarnaast heeft W&I voor de hele organisatie een kwaliteitsbevorderingsmethodiek geïmplementeerd. Tot slot is de verwachting dat de verhuizing van diverse afdelingen van W&I naar één centrale locatie eveneens bijdraagt aan de gewenste eenduidigheid. Deze aanbeveling is opgevolgd.

3. Toekennen uitkering na eerdere afwijzing(en)

Het komt voor dat een eerste aanvraag van een uitkering wordt afgewezen wegens onvoldoende gegevens. Deze afwijzing leidt tot bezwaar. Tijdens de behandeling van het bezwaar wordt een tweede aanvraag ingediend die wel wordt toegekend. De vraag waarom in eerste instantie geen en in tweede instantie wel toekenning mogelijk was, blijft te vaak onduidelijk.

Aanbeveling

Maak in een rapportage kenbaar waarom de tweede aanvraag ondanks de eerdere afwijzing nu wel wordt toegewezen.

Geconstateerd is dat beide afdelingen van W&I die aanvragen behandelen nu eenzelfde werkwijze hanteren voor het behandelen van aanvragen na een eerdere afwijzing. Deze aanbeveling is opgevolgd.

Nieuwe aanbeveling voor het verslagjaar 2018

Het hoge aantal gegronde bezwaren van het Project Heronderzoeken was aanleiding om een analyse te maken om de oorzaken te achterhalen.

De belangrijkste reden voor het niet in stand kunnen laten van het primaire besluit, is het ontbreken van een individuele belangenafweging zoals vastgelegd in artikel 3:4 Awb. Nu dit een kern van de rechtsbescherming betreft en voor 2018 een verdubbeling van de heronderzoeken plaatsvindt, vindt de ABC verbetering op dit punt noodzakelijk. Voor 2018 beveelt de ABC dan ook aan de adviezen van genoemde analyse over te nemen:

- Meer nadruk op geconcentreerd en nauwkeurig werken met meer aandacht voor correct rekenwerk, zoals het vermelden van de juiste getallen en correct optellen.
- Zorgvuldiger werken met oog voor de individuele belangenafweging, door goed door te vragen bij de burger en te luisteren naar de argumenten die de burger aanvoert.
- Nog nauwkeuriger nagaan of de door de burger aangevoerde argumenten steekhoudend zijn en indien niet, motiveren waarom niet.
- Voor bezwaarzaken waarin gokken een rol speelt moet het gokken per maand worden beoordeeld. In zaken waarin het om stortingen en bijschrijvingen gaat, moet elke storting/bijschrijving apart worden beoordeeld.
- Kennisbronnen die Project Heronderzoeken altijd bijvoegt zorgvuldig lezen.
- In het verlengde van goed rapporteren: op basis van de feitelijke informatie en rapporten consistent opstellen zonder tegenstrijdigheden.

Contrain- procedure

De ABC behandelt alle bezwaarschriften tegen besluiten van de bestuursorganen van de gemeente Rotterdam, met uitzondering van die van de gemeentelijke Belastingdienst. De commissie brengt advies uit aan het bestuursorgaan dat het oorspronkelijke besluit nam. Een advies van de commissie is niet vrijblijvend. Alleen als het bestuursorgaan dit kan motiveren, kan hij afwijken van het ABC-advies.

Adviseert de ABC om een bezwaarschrift gegrond te verklaren, dan geeft het hoofd Juridische diensten in zijn functie als secretaris het betreffende cluster de gelegenheid om te reageren op het conceptadvies. Het cluster dat het bestreden besluit heeft voorbereid, kan het (gegronde) ABC-advies onaanvaardbaar vinden en brengt dan een zogeheten contrairadvies of contramemorie uit. Dat wordt samen met het preadvies van de commissie voorgelegd aan het bevoegde orgaan (in de regel het college van burgemeester en wethouders, dat uiteindelijk de knoop moet doorhakken).

Toelichting:

Ondanks een groot aantal gegronde adviezen van de commissie waren er in 2017 weinig contrair-zaken. Dit is de danken aan de verbeterde samenwerking met de clusters, zoals vorig jaar ook al ingezet met het cluster W&I in kamer VI-zaken.

Voor kamer I geldt een andere contrair-procedure. De commissie van kamer I adviseert de Burgemeester. Die besluit het advies over te nemen of niet. Van de 15 gegronde adviezen besloot de Burgemeester in vijf zaken dit advies over te nemen, in vier zaken niet en in de resterende zaken loopt de procedure nog.

	Gegrond ABC advies	Daarvan contrair	Conform ABC	Conform contrair advies
Kamer I	15	5	5	4
Kamer II	83	2	-	2
Kamer III	-	-	-	-
Kamer IV	335	3	-	3
Kamer V	19	3	-	3
Kamer VI	1319	1	-	1

Vooruitblik

Ondanks de florissante economische vooruitzichten bij het schrijven van deze vooruitblik, verwacht de ABC in 2018 geen verdere daling van het aantal bezwaarschriften op grond van de Participatiewet.

Onder meer het Project Heronderzoeken, waarin de rechtmatigheid van een groot aantal uitkeringen wordt onderzocht, leidt tot een fors aantal bezwaarschriften. Daarnaast ziet de ABC dat er fors meer gebouwd wordt waardoor het aantal bezwaarschriften gericht tegen omgevingsvergunningen stijgt.

Ook het aantal bezwaarschriften gericht tegen beslissingen van de burgemeester neemt naar verwachting toe. Denk hierbij vooral aan Wet aanpak woonoverlast die sinds 1 juli 2017 van kracht is. Met deze wet hebben burgemeesters de mogelijkheid gekregen om specifieke gedragsaanwijzingen te geven aan overlastgevers in huur- en koopwoningen. Het vergroot de wettelijke mogelijkheden die gemeenten hebben om woonoverlast aan te pakken. Met de Wet aanpak woonoverlast is de Gemeentewet gewijzigd door toevoeging van artikel 151d Gemeentewet.

In 2018 verlaat een aantal leden van de ABC de commissie omdat de maximale zittingsduur van acht jaar is bereikt. Natuurlijk worden vervangers geworven, zodat de ABC haar werk op uitstekende wijze kan blijven doen. Daar vertrouwt het Rotterdamse bestuur op en daar vertrouwen zeker de Rotterdamse burgers op. In 2018 stelt de commissie alles in het werk om dit vertrouwen niet te beschamen.

Geschillen bij de rechtbank

Team Proces & Advies vertegenwoordigt onder meer het college bij procedures bij de bestuursrechter in beroep en in hoger beroep. De resultaten hiervan bij alleen de rechtbank in 2017:

Percentage dat stand houdt bij de rechtbank

Als iemand het oneens is met een uitspraak op een bezwaarschrift, kan hij in beroep gaan bij de rechter. In 2017 gebeurde dat 1445 keer. Dit is bijna 12% van het aantal beslissingen op bezwaar.

De rechter stelde in meer dan driekwart van de beroepszaken de gemeente in het gelijk. Het percentage ligt iets hoger dan in 2016.

Het ideaal is dat alle beslissingen op bezwaar stand houden bij de rechter. Juridische diensten werkt daarom verder aan de kwaliteit van de beslissing op bezwaar. Samenwerking met de clusters is daarbij onontbeerlijk. Bijvoorbeeld bij het in de bezwaarfase verkrijgen van alle op de zaak betrekking hebbende stukken. Veel bezwaarschriften worden ingediend tegen besluiten die zijn voorbereid door cluster Werk en Inkomen. De samenwerking met dit cluster is belangrijk en wordt ook steeds beter.

Voorlopige voorzieningen

Naast beroepszaken worden, veelal hangende de bezwaarschriftprocedure, ook voorlopige voorzieningen gevraagd aan de rechter omdat de beslissing op bezwaar niet kan worden afgewacht. In 2017 werden 459 voorlopige voorzieningen ontvangen die gerelateerd zijn aan het cluster W&I. Voor de andere clusters waren dat er 216. In de fase van de voorlopige voorziening beantwoordt de rechter de vraag of het primaire besluit naar verwachting in bezwaar stand zal houden. Bij W&I werd naar aanleiding van een voorlopige voorziening in 2017 ongeveer 20% van de primaire besluiten door de gemeente ingetrokken omdat deze geen stand zouden houden bij de rechter. Dat is een lichte verbetering ten opzichte van 2016 (25%).

Totaal kamer I - VI	2014	2015	2016	2017
Percentage beroepszaken dat stand houdt bij de rechtbank	87%	78%	76,2%	82,3%
Participatiewet	2014	2015	2016	2017
Percentage beroepszaken dat stand houdt bij de rechtbank	84,4%	77,8%	75,6%	83,8%
Awb-overig	2014	2015	2016	2017
Percentage beroepszaken dat stand houdt bij de rechtbank	83%	80,4%	78,9%	78,7%

Bijlage I

Overzicht

ABC

KAMER I:

Voorzitter

de heer mr. H.F.Th. Pennarts

plv. voorzitters:

de heer mr. J.C.G. Fijen
de heer mr. J.H.P. Hofs

leden:

de heer mr. M. Scholtz
mevrouw mr. D. van Pluur-Puik

KAMER II:

Voorzitter:

mevrouw mr. M.A.E. in 't Veld

plv. voorzitters:

mevrouw mr. A.J.A. de Bie
de heer mr. H.H. Luigies
mevrouw ir. A.E. Koningsveld-den Ouden

leden:

mevrouw mr. M. Pinas
de heer mr. dr. M. Scheele
mevrouw mr. E.M. van der Wal
mevrouw mr. P. Yildirim

KAMER III:

Voorzitter:

mevrouw mr. M.A.E. in 't Veld

plv. voorzitter:

mevrouw mr. A.J.A. de Bie
de heer mr. H.H. Luigies

KAMER IV:

Voorzitter:

de heer mr. J.D. Wiersma

plv. voorzitters:

de heer mr. F.W. van der Dussen
de heer O.A. Dijkstra
de heer mr. J.H.P. Hofs

leden:

mevrouw mr. D.H. van Zeben
de heer drs. H. Letschert
mevrouw drs. Ir. A.L. Koning
mevrouw mr. M. Pinas
mevrouw mr. A. Fischer-Braams (tot 1 november 2017)
mevrouw mr. V.C.H.M. Broeders

KAMER V - Ambtenarenzaken:

Voorzitter:

de heer mr. V.L.S. van Cruijningen

plv. voorzitters:

de heer mr. J.D. Wiersma
de heer mr. M. Scholtz
mevrouw mr. C.M. Snelders
de heer mr. W.H.C. van Eck

leden:

mevrouw mr. N. Graafland
de heer mr. J.F. Penning de Vries
mevrouw mr. R.R. Ismail

KAMER VI – BIJSTAND

Voorzitter:

mevrouw mr. dr. J.C. de Wit

plv. voorzitters:

de heer R.A. Motta
de heer mr. G.A.A.M. Boot
de heer mr. V.L.S. van Cruijningen
de heer mr. J.R.K.A.M. Waasdorp
de heer mr. H.F.Th. Pennarts

leden:

mevrouw mr. R. Gainda
mevrouw A. van Oosten
mevrouw mr. M.G. Vlemminx-Boekhorst
mevrouw mr. D. Uç
de heer mr. P. Oudkerk
mevrouw mr. M.A. Spek

